

Rotterdam, 1 november 2013.

Onderwerp:

Beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid A. Bonte (Groenlinks) over Stop & Search.

Aan de Gemeenteraad.

Op 10 oktober 2013 stelde raadslid A. Bonte (Groenlinks) ons schriftelijke vragen over Stop & search. Gezien de vraagstelling wordt deze geacht aan de burgemeester te zijn gesteld.

Inleidend wordt gesteld:

GroenLinks krijgt signalen dat de politie regelmatig op grond van etnische kenmerken mensen staande houdt, onder andere bij het Centraal Station en bij de Centrale Bibliotheek. Onze fractie maakt zich zorgen over politiecontroles op grond van uiterlijke kenmerken en heeft daarvoor al vaker aandacht gevraagd. Het Europees Hof voor de Rechten van de mens heeft eerder expliciet uitgesproken dat het onwettig is om iemand aan te houden als dat 'uitsluitend of in beslissende mate gebaseerd is op de etniciteit van deze persoon'.

In de Volkskrant zegt de Rotterdammer Abdelkarim el-Fassi deze week dat hij binnen anderhalf jaar maar liefst vier keer preventief is gefouilleerd. In hetzelfde artikel staat dat een Iraakse voetballer van Sparta bijna wekelijks van de weg is geplukt, omdat hij in een dure Audi rijdt. Het gaat niet om incidenten. Uit Europees onderzoek onder 8.700 moslims blijkt dat in 2008 één op de vier moslims door de politie is aangehouden. Van de personen die dit overkwam, gebeurde dat in hetzelfde jaar gemiddeld drie keer. De willekeur van agenten is mogelijk ingegeven door criminaliteitscijfers per etniciteit. 'Maar als je vooral Marokkanen controleert, ga je ook Marokkaanse dieven vinden', zegt sociologe Sophie Gunnink over de onbetrouwbaarheid van die criminaliteitsstatistieken.

Om etnische selectie te onderdrukken deed de mensenrechtenorganisatie Open Society Justice Initiative (OSJI) in het Spaanse Fuenlabrada een proef bij het gemeentelijke politiekorps. In plaats van te letten op uiterlijke kenmerken, gingen de agenten af op gedragskenmerken en op inlichtingen vanuit de bevolking. In vier maanden tijd daalde het aantal aanhoudingen van 958 tot 396 per maand. Maar het percentage succesvolle aanhoudingen die een strafbaar feit aan het licht brachten, nam toe van 6 tot 28 procent. Om de agenten te motiveren om uitsluitend op non-etnische kenmerken mensen aan te houden, is een formulier geïntroduceerd tijdens de proef, dat na de proef nu standaard wordt gebruikt en inmiddels ook bij andere Spaanse korpsen is ingevoerd. Op dit Stop & Search-formulier moeten agenten bij iedere aanhouding noteren waarom zij de persoon als verdachte zien en wat de aanhouding heeft opgeleverd. Het gebruik van de Stop & Search-formulieren leidt kortom tot meer gerichte inzet van agenten, tot de aanhouding van een hoger aantal echte verdachten en dus tot méér efficiency.

Hieronder volgen de vragen en mijn beantwoording:

Vraag 1:

Is het correct dat de politie in Rotterdam gericht mensen staande houdt om bijvoorbeeld de identiteit te controleren? Zo ja, wat is hiervoor de reden?

Antwoord

Ja. Of de politie een persoon staande houdt om bijvoorbeeld te controleren op identiteit hangt af van de omstandigheden van het geval en heeft steeds een professionele afweging van de politieagent op straat. Het (afwijkende) gedrag is een belangrijke factor, maar ook signalement, de locatie, het tijdstip, de recente gebeurtenissen of veiligheidsontwikkelingen in een specifieke wijk kunnen aanleiding zijn om tot staande houden over te gaan.

Vraag 2

Is het officieel beleid dat mensen op basis van uiterlijke kenmerken staande worden gehouden? Zo nee, hoe verklaart u dat dit voorkomt?

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 1.

Vraag 3

Bent u het met GroenLinks eens dat alle mogelijkheden benut moeten worden om aanhoudingen op grond van etniciteit te voorkomen?

Antwoord

Gelet op de beantwoording van vraag 1 is deze vraag niet van toepassing.

Vraag 4

Heeft u kennisgenomen van de aanpak in Fuenlabrada, waar de redenen voor een aanhouding objectiever zijn geworden door Stop & Search-formulieren?

Antwoord

Ja.

Vraag 5

Hoe kijkt u aan tegen het invoeren van een dergelijke aanpak bij het Rotterdamse korps?

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 1.

Vraag 6

Wilt u in Rotterdam een pilot starten met Stop & Search-formulieren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 1.

Vraag 7

Heeft u zelf nog andere ideeën om het aantal zinloze aanhoudingen op grond van uiterlijke kenmerken terug te dringen?

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 1.

De heer Bonte vervolgt:

Ons is ter ore gekomen dat op dinsdag 8 oktober acht tot negen agenten met veel machtsvertoon in de Henk Speksnijderstraat een 37-jarige vluchteling hebben

aangehouden. De man in kwestie is daarbij tegen de grond gewerkt én gedrukt. Hij is slechtziend en zijn verblijfsplaats was bij de politie bekend.

Vraag 8

Kunt u uitleggen waarom de politie kiest voor een aanhouding van een vluchteling op straat indien de verblijfsplaats bekend is?

Antwoord

Gelet op de zorgvuldigheid kan ik niet ingaan op specifieke gevallen. In de ambtsinstructie is onder meer vastgelegd hoe gehandeld wordt bij een aanhouding. Agenten worden hier ook in getraind. Elke vorm van geweld wordt gemeld bij de leidinggevende en altijd getoetst door de politie of het OM op proportionaliteit of subsidiariteit. In dit geval is volgens de ambtsinstructie gehandeld.

Vraag 9

Kunt u toelichten waarom een dergelijke aanhouding wordt uitgevoerd door acht tot negen agenten en waarom dat op hardhandige wijze is gebeurd?

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 8.

Vraag 10

Kunt u toelichten op welke manier in protocollen is vastgelegd hoe een dergelijke aanhouding zou moeten geschieden?

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 8.

De burgemeester,

A. Aboutaleb.

